

Crna Gora
Generalni sekretarijat Vlade
Služba za odnose s javnošću

Adresa: Karađorđeva bb,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 848
fax: +382 20 482 938
www.gov.me

Predsjednik Vlade Crne Gore Duško Marković **Obraćanje na Plenarnoj sjednici Samita Zapadnog Balkana**

Poznanj, 5. jul 2019.

Uvaženi predsjedniče Vlade Moravjecki,
visoka predstavnice Mogerini,
kolege premijeri,
ekselencije,
dame i gospodo,

Drago mi je da govorim na temu agende povezivanja koja je od početka čuvala jednu od centralnih pozicija Berlinskog procesa, bez obzira na stalnu nadogradnju i širenje domena interesovanja. Još Finalnom deklaracijom samita u Berlinu konstatovano je da je politika proširenja Evropske unije odigrala ključnu ulogu u značajnim postignućima zemalja regiona na polju stabilnosti, dobrosusjedskih odnosa, osavremenjavanja uprave, razvoja ekonomije i društva u cjelini. Agenda povezivanja u tome ima ključni značaj.

Razvoj glavnih infrastrukturnih koridora podrazumijeva jasnu viziju – koja čini Agendu povezivanja konkretnim ohrabrenjem da integracija država Zapadnog Balkana u Evropsku uniju mora doći na red. Saobraćajni i energetske koridori, finansijski podržani pod okriljem ovog procesa, šalju jasne poruke:

Infrastruktura država regiona gradi se za vrijeme u kojem će postati dio infrastrukturne mreže Evropske unije. Naši putevi i pruge nalaze se na koridorima koji su i formalno harmonizovani sa osnovnom saobraćajnom mrežom EU. Naši gasovodi i dalekovodi grade se na način da omoguće nesmetan protok i slobodnu trgovinu električnom energijom i prirodnim gasom na jedinstvenom evropskom tržištu.

Povezivanje je zajednički interes – i kada je u pitanju međusobno povezivanje država regiona, ali i povezivanje sa državama članicama i EU. Veoma je važno da ova poruka, opstane – i dodatno dobije na snazi. Ne radi se samo o građanima Zapadnog Balkana. Značaj jadransko-jonskog putnog pravca, primjera radi, za koji je Crna Gora prošle godina dobila izdašnu podršku Evropske unije, gotovo je podjednako za komforno putovanje od crnogorskog Herceg Novog do albanske Valone, kao za put od hrvatskog Dubrovnika do grčke Janine.

Agenda povezivanja daje rezultate. Dinamika možda jeste sporija od očekivane, ali su rezultati konkretni i opipljivi. Vjerujem da već danas svi možemo podijeliti po neki primjer projekta finansijski podržanog na jednom od prethodnih samita, koji se uspješno privodi kraju. Crna Gora, upravo ovih dana završava prvu fazu transbalkanskog elektroenergetskog koridora, povezujući elektroenergetske sisteme našeg regiona sa Italijom i još jednom potvrđujući da regionu podjednako trebaju i interne veze, koliko i jake veze sa susjednim članicama EU.

Zato je jako važno da ne gubimo fokus sa uspješnih segmenata ovog procesa, nekritičkim širenjem na sve veći broj oblasti koje bi dobile naše formalno pokroviteljstvo. Regionalna ekonomska saradnja jeste veoma važna tema, ali čak ni nju ne moramo uvijek posmatrati

potpuno odvojeno od infrastrukturnog povezivanja. I nema razloga da uspješnu priču i koncept Agende povezivanja ne širimo na oblasti koje identifikujemo kao posebno bitne.

Infrastrukturni razvoj je i preduslov i sredstvo za brži privredni rast. Dobro je i poželjno da se Agenda povezivanja širi sa saobraćaja i energetike na digitalnu agendu. Trebaju nam i pametnija rješenja u saobraćaju i energetici, moramo otvoriti dijalog o energetske tranziciji, dekarbonizaciji i održivom razvoju. Ali ni ova pitanja kao ni gužve na graničnim prelazima nijesu samo posljedice nesavršene administracije i neće se riješiti samo reformskim mjerama. Mnogo češće radi se o jednostavnoj fizičkoj neadekvatnosti infrastrukture, za koju su potreba finansijska sredstva.

No, da ne bude zabune – niko od nas ne želi „bijele slonove” u našoj infrastrukturi, čak ni kad bi bili besplatni. Zajednički interes moramo ostvarivati kroz oblike tješnje saradnje institucija EU i vlada država regiona. Uzor treba tražiti u modelima Energetske i Transportne zajednice i unaprjeđivati ih. Nekritičko umnožavanje inicijativa, uz rizik da budu prepuštene same sebi i ličnoj kreativnosti pojedinaca, umjesto jasnih smjernica i institucionalnog okvira koji garantuju zvanične adrese iz regiona i Evropske unije, moglo bi stvoriti nepotrebnu konfuziju i relativizovati nesumnjivo pozitivan doprinos Berlinskog procesa.

U tom smislu, Crna Gora spremno očekuje najavljene inicijative na unapređenju Zapadnobalkanskog investicionog okvira i ostaje konstruktivan partner zapadnobalkanskim susjedima, članicama EU i Evropskoj komisiji u procesu koji će voditi ka pristupanju država regiona u Evropsku uniju, zasnovanom na mjerljivim individualnim rezultatima.

Hvala na pažnji.

Kontakt: Služba za odnose s javnošću Vlade Crne Gore
T: +382 20 482 848
F: +382 20 482 938
E: pr@gov.me